

Selteneetis.

9
762 Rudzitis E

9
762

Rara lauta hijenes.

Wahzeefchi fleptawo un aplaupā frituščos un eewainotos.

Part. 59 Bateefs azu leezineeka itahits.

L. V. O.
No. 101.627. 23

03090657 25

25052
1741

Autora iſdewums.
Generalkomisiĵā Aug. Čahziš grahm. tirgotawā, Rīgā, Awotu eelā 16a.

Makšā 5 kap

tā nupat isnahfufe:

Padomi jaunekleem un jaunawam

Rokas grahmataš wīseem, kam mihla sawa weseleiba un tikumiba.

Dšimuma instinktš, to daba žilwekeem dewufe wīnu žilts uštr-
rešchanaš noluhkā, ir tik špīrs un alkrau-
jodis, ka nereti wēstigi karo tam preti pat wīššīprafā rāstura žilweš.
Dšimuma instinkta dabīškai apmeerināšchanaš janoteek laulibā, bet —

Laulibā cedotees ne katram ir ešpešjams, wīšmaj ne tušlit
pehž tam, kad eestahjas dšimuma gatawšba
an kad dšimuma eegribas parahžas wīštraufakā weidā.

Dšimuma eegribu neapwaldītai apmeerināšchanaš tomehr wot
buht ari lofi behdigas sekas, tā morālīstas,
tā fišīstas, jo — ta samaitā labos tikumus un šaboja weseleibu.

Kur išeja!? ļauž īmīšumā dānši un jautā:

**Waj ahrīlaulības dšimuma šatīšme ir peelai-
šchama waj ne?**

Sabredribā par to walba dašchadi ušstati. Weeni šata: „Čai bau-
dam dšīwī pilneem malkeem, jo tīkai weenreš dšīwojam!“ — Otri tur-
preti: „Čaupeet šawu weseleibu, šawu tikumibu un šchīhštību! Nost ar ahr-
laulības dšimuma šatīšmī!“ — Ari šinatru wīdri un morālīsti par to ir
dašchados ušstatoš. Bet tatram, kas negrib buht rotāla lītkera rotā tat-
schu ir jājin:

Kā jāšturas jaunībā? Kā jāšturas laulības dšīhwē?»

Dee ir jautajumi, kuri šauktin ļauž pehž atbīlbes un nš wīseem šcheem
jautajumeem pareīlu un notelktu atbīlđi. Dod šchī grahmataš,

Mefawejatees tapehž ne azumīrkli, bet peeprašcet wīšur, kur ar
grahmatām širgojas. Dr. Šwanowa.

Padomi jaunekleem un jaunawam!

Makšā 10 kp. pa paštu 12 kp. pee Š. Pilšona Rīgā, Wežā-Rumpni-
šchāš eelā 25-a.

Jauna interefanta grahmata

Wirmais maijš un breešmu naftš.

Schaušmu un ašīnu aina no šcho laiku darba ļaušchu dšīhwēš. Wee-
nā puše šelts un par šeltu pehrš šrahdn. ašīnainos šweedrus, dšīh-
wību, weseleibu šrahdneēšchu godu Otrā pušē: baltee wergi pušēkloš un
duhmoš. Ari Rīgas jaunawa Ruhta ir štorp šcheem nelaimigeem. Nege-
līgs fabrikas melī ars Katzenbergis šīhko pehž wīnas goda. Wīpīrtki nelee-
šchi to šaughšta šrahdneekn šwehtfu watarā un nomed nelectim preefkā
wīna kahrību apmeerināšchanaš Ruhta ne ar naudu ne ar draudeem naw
uš to peedabujama. Šmīušchā žīhnā negeblis dabu duntšā dušreenu
kruhtis un kriht. Ruhta ir ušwarejuši. Pehž tam šaklas dramaš otra pu-
še, wehl breešmigata Wīšš tas dšīwī artehlois šahšļa tahlātā gahjeenā. rah-
dot muhšn deenu leelpīš htu nošcedīneeku mīhdīenus un pateekas dšīhwēš
šchaušmas. Grahmataš makšā 15 kp. pa paštu eesubtot pašmarčāš 17
kp dabujawa pee wīseem awīschu pīhrdewejeem un grahmataš širgotawāš
Wairuma Wežā Rumpnišchāš eela 25-a pee Š. Pilšona.

1. Slawas laufam tuwojotees.

Jau wairaf deenas muhsu pullk bij zelâ uf kara laufu. Jlgâ un garlaizigâ besdarbiba tuwojâs beigam. Tit dauds katrs bijam lasijuschî un dsirdejuschî par sawu beedru waronu darbeem, ka sahâm toš apstaust, pukojamees pat par to, ka nebij mums isdewiba buht wineem lihdsâs un lihds ar wineem zihnitees par tehwiu un sawu Waldneeku.

Ur nepazeetibu katru rihtu gaidijâm, waj schodeen nepeenahks ari muhsu kahrta likt preeksch tehwijâs leetâ sawus ceroftchus un sawus spehks.

Un kad peenahza wafars un kahrtoâ fina nepeenahza, no skumuschî gahjam pee meera, zeredami, ka rihtdeena warbuht atnesis to, to pagahjusê deena nebij atnesust.

Tâ gahja deena pehz deenas. Nahza finas no kara laukeem par muhsu waronu peenahkumeem, par winu mantoto slawu.

— Rad gan beidsot peenahks muhsu kahrta! — mehš weens, otrs mehdsâm issauftees.

Un beidsot wina peenahza.

— Behrni, tagad ir muhsu reise dotees uf kara laufu un parahdit, kâ jazihnas par Waldneeku nn tehwiu. Zeru, mehš pratifun zihnitees par godu waronigai Kreewijas armijal!

Tâ runaja uf mums muhsu pulla komandeers, pasinodams, ka peenahkusi fina, dotees uf kara laufu.

Katra firds nodrebeja ais preeka Sen gaiditais brihdis bij slah.

— Ura! — uf to atskaneja pehrfonaina atbilde.

Ko gatawotees nebij — wisš jau bija gataws, mums atlika tikai sehstees wilzeenâ un wisinatees turp, kur duneja milsu dischgabali, sprehgoja slinschu salwes, bet nakts tumsâ pee debefim twehloja asinami kahwi. . .

Un jo tuwat nahzam kaujas laufam, jo wairaf gaisâ un wisâ aptahrtnê bij jauschams karsch, jo zeeschaka tapa muhsu apnemschanâs guht slawu muhsu pullkam un zihnitees kâ ihsteem leelâs Kreewijas dehleem.

Bet reisê ar to fatra firdi auga tiziba uswarai. Uzis wiseem staroja sawads preeks. Katrs juta un apsinajâs, ka eet uf leelu darbu, — seedot pats fewi uf leelâ, swehtâ tehwijâs seedokka. Schi leelâ seedojuma duhmeem wjadseja pazeltees lihds debefim un nest mums uswaru un dahrgajai tehwijai atswabinaschanu no

— meera un mihlestibaš laimetu . . .

Un šahdām juhtam, ar šahdu apsinu zihnā ejot newareja neuswaret, jo — rokā mums bij droščakā lihla par uswaru — tiziba fawai taišnajai un šwehtajai leetai.

Muhsu pulkā mehš bijam tšetri balteeschi, divi latweešchi, weens igaunis un weens leitīs no Kursemes nomales. Sawas dsimtenes intereseš muhs šaistija zeeschat un mehš turejamees fopā. Ur beedreem, kuri wišai interesejās par muhsu dsimteni, fatikām loti labi.

— Tu, Peter, — mans beedrs man teiza, kad bijam zelā.
— Parahdišim ari, kā mehš, latweešchi protam karot! —

— Un ja wjadšigs, Peter, ari mirt! — eš atšauzōš. Mehš abi bijam Peteri.

— Pareiši! — muhsu abi pahrejee beedri peefrita.

2. Kaujas ugunīs.

Ne pazēetigi gaiditais kaujas lauks beidsot bij šafneegts.

Mehš bijam kaujas ugunīs.

Muhsu waronigais pulks kahwās jau trescho deenu, atšidams wišus eenaidneeku pretušbrukumus. Ur ismišuma pilnu nišnumu eenaidneeki gribeja apturet muhšejo uswaras gahjeenu. Bet — wīnu puhtes bij weltas.

Trihs deenas bes pahtraufuma kaujas ugunīs! Ja, muhsu waroni to spehji.

Trihs deenas no agra rihta lihds wehlai naktij apfahrt fara pekles mušita un šhausmas. Šchais ugunīs ruhda waroms preekš flawas darbeem.

Diwas deenas pirms muhsu eeraschanās eenaidneeki, buhdami leelā pahrswarā, bij atšpeedušchi muhšejos drušzin atpakal.

Bet lihds ar palihgu peenahšchanu beidsās wīnu panahkumi. Kara laime šahka šwehrtēš muhsu pušē.

Sad peenahza šina, ka pa labi, uš seemeleem, muhšejee jau dsenot atpakal eenaidneekus. Wehl šanemtees un — uswara buhs muhsu.

— Tu, to mehš pratīšim! — muhsu waronigi šareiwji uš to iškauzās.

Sas bij šolijums — uswaret waj mirt!

Sā peenahza treschās deenas wafars. Dašchš labš waronigs zihnitajš truhša jau muhsu rindās. Bij gan fritušchi, gan ari eemainoti, bet šamehrā ar eenaidneeku šaudejumeem — maš. Wīnu ušbrukumi, kuri šatreeš beidsās ar behgšchanu, neša teem miššigus šaudejumus.

— Riht preefſch mums buhſ iſſchkiroſchâ zihna, — mans beedrs walarâ teiza, kad flinſchu ugunis ſahſa aprint un wairſ tikai duhza leelgabali, bet ari jau retak.

— Ja, — es atbiildeju: — Un zeru, fa ne beſ panahſtumeem.

— O, par teem neweens patſ neſchaubas!

Otrâ rihtâ atſtahjâm maſu eenaidneeku zeematu, kurâ bijam naſti pawadijuſchi.

Gaiſmina tikko manami ſwihda, kad dewamees uſ preefſchu pa dſilu eeleju, paſlehpti no eenaidneeku azim.

Beezahza ſkaiſtſ, ſaulains rihtſ. Un kaſ gan ſpehtu tizet, fa ſchahdâ ſkaiſtâ rihtâ un ſkaiſtâ apſahrtne buhtu eeſpehjamſ mirt? . . .

Ne, mirt nè, jo waroni nemirſt — winu wahrdi un darbi dſihwo tautas atminâ. Ne uſ nahwi eet waroni, bet gan uſ dſihwoſchanu.

Wehl brihdis un — mums preefſchâ un pa labi ſahſa dunet diſſchgabali. Eenaidneekſ ſahſa behrt nahwigâſ humbas uſ mums. Uzmirkli wehlaſ muhſu leelgabali ſahſa atbildet uſ ſcho rihta apſweikumumu.

Gefahthâſ jauna karſtas kaujaſ deena.

Mums garam aiſauloja kaſati ſawoſ maſajoſ, bet ahtrajoſ un ſtiprajoſ ſirdſinoſ.

Jauni un atkal jauni pulki dewâſ zihnâ. Pa labi no mums meſchâ dragunu un huſaru eſkadroni atſtahja ſawuſ ſirguſ uu peedalijaſ lihdi ar ſahjneekem kaujâ. Tikai eelejâ palika reſerwê diwi ulanu eſkadroni. No uſkalnina bij ſkaiſti pahreddſama wiſa kaujaſ panorama.

Saule un putekli. Putekli wiſapſahrt: putekli tur, kur ſtahw muhſu, waj ari eenaidneeku baterijaſ, putekli tur, kur duhmeem notuhpot plihſt muhſu, waj ari eenaidneeku granataſ un ſchrapneli, putekli tur, kur ſemê urbjaſ aſâſ lodeſ upuri neſafneegufchaſ, putekli tur, kur kuſtaſ uſ kaujaſ lauka puſi kâ melnſ mahtonis, ſlehpdamees pelekeem putekleem, eenaidneeku ſahjneeku pulkſ . . . Bet wini wehl ir tahtu — werſtiſ ſeptinaſ droſchi ween. Steiſdſaſ palihgâ ſawejeem

See pulki, ar kureem noteef apſchaudiſchanaſ, mums teeſchi preefſchâ iſſteepuſcheeſ kehde. Paſtreen, paſtreen uſ preefſchu un atkal ſlehpdameeſ peeplof pee ſemeſ.

Se peepſchi weena no muhſu baterijam — tikai neſin kura, jo winas naw redſamaſ, — uſkehrufchaſ weenu no ſchim eenaidneeku kehdem un apber ar ſchrapnelu leetu. Ruho duhmi un putekli ſchrapneleem ſprahgſtot. Kriht eenaidneeki. Se weenam no-rauj galwu, rofu, iſrauj eeſchaſ, notreez ſahjaſ . . . Zilwefa mee-

pirts par karstu un isklaidus metas firect atpakaļ, meklet arī ne-
leelā ufkalnina paslehptuwi, kuru tikko bij atstahjušchi.

Nemanot peenahk un paeet pusdeena. Eenaidneeku fchray-
neles tagad birst wisur. Weetam smagi nokriht ari pa granatai,
treekdama semes gaisā. Flinschu fausā sprehgoshana nahk aishween
tuwaļ. Maschinu flintes ber weselu krusu breesmiga leetus.
Muhsejee tikko turas pret fihwo eenaidneeku usbrukumu, kuri
dabujušchi palihgu.

Rauja fasneeds augstāko pakahpi. Ja muhs peespeesch
attahptees, tad pahrejo muhsu zihnas beedru stahwoļlis taps
gruhts. Tapeh3 par attahpschanos newar buht ne runa. Gelejā
aiļ mums stahw titai diwi eskadroni ulanu un tikpat dauds
husaru.

Tee ir wiši reserwes spehki.

Bet — zitas isejas naw, tā ar spehzigu usbrukumu aish-
dsiht eenaidneeku.

— Ułani, usbrukumā! — atskan komanda.

Sahdu pašchu pawehli dabū ari husari. Paleek titai mas
pulzinsch ulanu, apfargat sawu un kasaku karogus. Wiši ziti
aishseidsas uguni. Uļ muguras spehku wairs naw. Wišs ir
litts uļ spehli. Brihdis ir nopeetns. To apsmas katrs un tas
katru pilda ar diwķahrtigu sparū.

Jahneeku usbrukumam janoteek peepeschi. Wini nostahjas
preeščā, paslehpti no eenaidneekem un ar pihkeem rotā gaida
komandu.

Paeet baigs azumirkļis. Mehš esam jau zeturto deenu
ugunis, noguruschi, bet — preeščā fwaigi eenaidneeku spehki.
Tas tomehr mums neleek fchaubitees. Preešč mums naw zita
zela, tā ween uļ preešču!

Tad atskan komanda un jahneeki strauji trauzas uļ preeč-
schu, pretim eenaidneekem. Baigas gaidu juhtas ir pahri. Ari
mehš atstahjam sawu flehptuwi un metamees uļ preešču.
Preeščā mums eenaidneeku rindas. Winas nahk pretim pa
noplautu lauķu. Starp wineem un mums ir muhsu preešč-
puls, isstepees garā lehde. Solus 300 aish ta nahk eenaidneeki.

Un reisē ar to sahda austreeschu baterija sahķ suhtit uļ
mums sawas humbas. Ar negantu trofni tās sprahgt, is-
rardamas semē dsilas bedres. Bet apķahrt tā bites sīh3 eenaid-
neeku flinschu lodes, tapdamas aishween usmahzigatas. Kaut kur
malā sahķ tarkščket ari loščmetejs. Peenahk patš bihsstamakais
un gruhtakais azumirkļis. Bet reisē ar to ronās apfina, ronās
pahrlēeziba, tā mehš peespeedisim eenaidneeku attahptees.

Grahwis! — pa treisi atskan fauzeens.

Uļ azumirkli husaru firgi apstahjas, bet nahkoschā jau
weegli laiščas pahri pahr id. Wehl weens, otrs grahwis, bet
tee wairs nespeh3 atturet usbrukumu.

— Urà! — pa kreisi atskan pehrondimdoschs jauzeens un eenaidneeku rindas sah schlobitees. Wineem bail no muhsu schtiteem un no muhsu jahntneeku pihkeem. Pa galwu, pa faklu wini metas muft, bet muhsu jahntneeki sefo teem uf pehdam no abam pusem; widu usbruhf sahjneeki.

Sahfas ihstas medibas. Naw wairs ne bailu, ne ar noguruma. Rau. smagi, neweikli pa preekschu skreen eenaidneeku sahjneeks. Muhsu jahntneeks ar pihki tam sefo. Treezeens ar pihki mugura un behglis pakriht, lai wairs nefad nepeezeetos. Ziti nomet flintes un fleegdami pazel rofas par sihmi, ta padodas. Winus neaisteef, steidsas tikai tahlaf.

Peepeschi ais muguras norihb schahweeni. Daschi muhsu jahntneeki nokriht. See paschi eenaidneeki, furi luhdsa apschelofchanu, tagad pakampuschi nomestas flintes un schauj uf muhsenjeem. Tad mehgina behgt, bet kriht no muhsjejo lodem.

Uswara ir nodroschinata. Atleef tikai galigi isflidinat un fakant behglu barus.

Neleels pulzinsch muhsjejo nogreejchas pa labi, fur pa fruhmeem apauguschu eejeju behg eenaidneeki.

Weens pehz otra kriht tee no muhsu lodem. Pa brihscham tee mehgina pretotees, bet welli.

Peepeschi mums ais muguras norihb schahweens.

Mums patal schauj sahds no eemainoteem. Spehzigis treezeens ter man plezu un — preeksch azim peepeschi top tumfchs un eel nokrihtu . . .

Ra tahla atbalfs wehl aufis nofsan kaujas trofnsis un tad wifs apflust . . .

Sumsa un nesina.

3. Nahwes laufâ.

Ais lihtu kaudsem slehpdamees
pa nahwes lantu schausmas leen,
Dus krituschee un wahzu schafati
pa falteem afins pluhdeem breen.

Ufahrt flufums un naktis.

Wina, meera neseja, nostahjuses pahr nahwes lauku un augstu, augstu pahr to isplehtusi sawus dsidros tumfas spahrnus, pilnus swaigschnu dimantu.

Kaujas pekles trofnsis, leelgabalu duneschana, granatu laufschana un flinschu sprehgafschana apflusufi. Apflusufi ari zeeteju waidi. Ras dsihwi, tas aifestis, krituschee pamesti. Naw bijis laika tos peewahft. Daschi no teem wehl fakustas, wehl dsihwiba naw pilnigi idsifnsi.

Melni un tumšči naktš tumšā gul kritingšee. Beeschi ween nahwigakee eenaidneeki weens otram lihdsās. Wiš ir islihdšinatš, wiš peedots. Rimušči naidš un dusmas. Klusi seme subz salto ašnu paltes. Sarauštitas meefas, norauti ložekli... Afniš mehrzeteē sobini un bajonetes gan wešeli, gan šalausti mehtajas šarp kritingšeeem karotajeem, kuri wehl tikai nedaudš stundas atpakaļ dedša newaldamā eenaidā weens pret otru.

Sašhants leelgabals. Tumšā naw šaredsams ša — mušju, waj eenaidneeku. Pee wina kritingšee širgi un zilweki. Eenaidneeku bumbas toš šaraustijuščas. Klusi wini gaida, šad toš atdos semei, no kuras tee nemti.

Klusi, bes troššna pahr nahweš lauku pahrlaisčas melna puhze. Pašib no tumšas atwara un atkal tani nosuhd bes troššna. Un dšihwas buhtes parahdišanās un nosuššana wehl itin ša pawairo klusumu un weentulibu šini laukā.

Tahlu reetrumu pušē šah blahsmot tumščas debesīs.

Sahlumā redsams tikai neleels atšpihdums, bet pehž brihšča jau wešela lešnu juhra wilnodama wešas pret klusajam debestim. Šur eenaidneeki ašahydamees ašdedšinajušči šahdu šahdšču. Šin, ša ša šil un ša bušš jaatdod.

Nodreb seme, tikai klusi, klusi, šifko manami.

Šur šaut šur šahlumā šarunajas dišhgabali. Weena alga, lai ari naktš. Ari tumšā wini šurpina šawu breešmu darbu.

Auģšča gaisā šaut šas notarššē. Ašlajščas šidmaššina, šidotajš mekle pehž eenaidneeku pulku pošizijam un wehro to leelumu.

Un atkal tumšā un klusums apšahrt, dšilu ščašmu un baišmu...

Šahdu ainawu ap šewi eeraudšija ari mušju šahštu waronis Lejneeku Peteriš, šad pamodās, šur bij kringšos pakritis. Wintš bij eekritis šahdā weetā, šur šanitari šteigdamees winu nemas nebij pamanijušči.

Pamodās no šemes wešuma un dšestrās naktš elpas. Pawehra aziš, eeraudšija pahri pahr šewi šuplu kringšmu šetus, bet aš teem šwaigšnotās debesīs. Wehrās uš auģšču un newareja širmā azumirkli išprast, šur gan wintš atrodas. Mehginaja pagrošitees un tuhlin klusi eewaidejās aš šahpem. Plezš šahka degt ša uguniš. Rarša ari galwa un wiša meesa bij wahriga, šwina šmaga gurdenuma pilna.

„Gewainots!“ — Peterim pašibeja šmadšenēs un wintš uš reiš ar apbrihnojāmu šaidribu atzerejās wišus notikuma šihlumus, wišu wairak nekā trihš deenas ilgo šauju, ušwaru, eenaidneeka wajasčanu un eewainoščanu. Ne uš azumirkli wintš neščaubijās, ša eeguhta ušwara. Beedri, eenaidneekus wajašdami, drošči ween bij ašgahijušči šahlak. Winu nebij šche

— Buhs dauds asinu nofrehjis! — Peteris noruna un mehgina peezelees sehduš. Ar leelām puhlem taš ari isdodas. Ar wešelo roku wiņšch isnem pahrsenamo un lā nebuht pahrsen eewainojumu. Tad mehgina peezelees, bet taš neis-
dodas.

„Jamehgina fleegt pehz palihga,“ — wiņšch nodomā, bet azumirkli atmet šcho nodomu. Newar sinat, waj tuwumā naw eenaidneeki. Ja isdsirdēs — drošchi ween nobendēs. Nahza prahtā dsirdeteē un lašiteē nostahsti par wahzu hijenem un scha-
faleem, kuri eet pa naktim kaujaš laukā meklet laupijumu. Deenu no zihnaš wineem bail, bet par to nakti tee jo breesmigi.

Peters palika meerigi klaufootees. Klus. Apkahrt ne ska-
nas. Kur gan tagad wareja buht wina beedri? Drošchi ween kreetni tahlu. Bij waj nu ašgahjušchi uš preešchu eenaidneekus wajat, waj ari atkahrpušchees. Wina zihnu beedra flinte bij winam lihdsās. Peters to šataustija. Iščhauta. Tad šadabuja patronas un peepildija magasiņu. Sahpes pee katras kustibas plezā bij breesmigas, bet wiņšch tās pazeeta sobus šafodis. Budelē wehl bij malš uhdena. Ar to atšpirdsinajees, wiņšch beidsot ar leelām puhlem peezehlās un šahka apškatitees. Weeta bij pašhtama. Wairaf ne lā trihs deenas bij štatita.

Tad uš bišes atbalstidamees šahka lehni eet atpakal.

— Deesin, kur tagad mans beedris Kalniņu Peteris, — ee-
wainotais klusi eerunajās, wehrodams apkahrtņi: — Warbuht ari gul kur nebuht pakritis...

Šchai sinā wiņšch nebij maldijees. Mums abeem latweešchu Peterem, lā beedri pulkā muhs bij eesaukušchi, bij šawā sinā weenads liktenis gadijees šchai kaujā. Bet par to wehlat.

Iznahjis no kruhmeem klajumā, Peteris apstahjās. Kaujaš lauks bij nenofots. Guleja fritušchee, guleja eerotšchi un ša-
lausti rati...

Beepešchi — kas taš? . . Lauka winā malā luftejas diwas tumšas ehnaš. Uš teem wehl trihs.

Uš kruhma nostahjees Peters wehroja, kas tee waretu buht. Ja tee buhtu šanitari, wineem wjadseja laterneem buht, newa-
jadsetu eet pa tumšu slapstotees.

Pametušchi daschus lihsumus, wini tuwojās tai weetai, kur šahweja Leņneekš. Weetweetam wini apstahjās un nolēzās pee tritušcheem. Ko wini darija — pa tumšu nebij šaredsams. Bet — labu darbu gan laikam ne, — to Peteris nojauta.

Lehni wiņšch nolaidās semē, nogulās aš kruhma un šagata-
woja biši, lai dotu uguni, ja taš israhditš wjadšigs.

Nahzeji pa to starpu jau bija glušchi tumu.

— E, šchonakt, Hanši, mums nemas neweizas! — weens no
wineem pa wahzišči teiza.

— Zit tew ir? . . . Man ir tifai diwi pirksti ar gredse-
neem.

— Man tſchetri . . .

— Man tifai weens. Sa treewu zuhla wehl bij dſihwa,
bet eſ nogreesu, ſa nebij ſo manit, — ſahds zits leeljās.

— Wajadſeja rihtli pahrgreit.

— Ir darits. Miſgreesu, lai wairak pakahrpaſ. Degunu
ari nonehmu.

Un runatajſ eefmehjās.

Lejneekam aſiniſ ſtinga dſihflās, klaufoteeſ ſchai ſarunā.
See bij wahzu ſara lauku ſchakali, hijenes, kuri pa naktim klejoja
apla hrt, ſtrahdadami ſawuſ breeſmu darbuſ.

Wini apſtahjaſ tifai ſoluſ diwdeſmit no Lejneeka un nolee-
kuſcheeſ pee ſahda frituſcha, ſahla to iſmeſlet.

— Gredſenſ! — weenſ eefauzās.

— Nem noſt!

— Suhlin! . . .

Un breeſmoniſ nogreeſa winam pirkſtu. Guletajſ nebij
pagalam, bet tifai gruhti eewainotſ. Wiſch klufi eewaidejās.

Ha, ſchiſ ari wehl dſihwſ! — greeſejaſ eefauzās: Eſ tew
rahdiſchu un wiſch tam eegrubda dunzi kaſlā.

Bet — tani paſchā azumirlli breeſmoneem aiſ muguraſ
plihſa ſchahweenſ un ſleptaſa lihdi ar ſahdu beedri eefleegda-
meeſ nowehlās gar ſemi.

Lode bij kehruſi pirmo kaſlā, iſſtrehjufi zauri un eeurbuſeſ
otram wehderā.

Ubi breeſnigi lahdedameeſ ſarpijās ſemē. Lejneekſ nebij
nozeeteſ un nebehdadamaſ par breeſmam, kaſ winam paſcham
draudeja, uſnemoteeſ zihmu ar peezeem ſchakaleem, dewa tomehr
teem wirſā uguni.

Un pirnſ pahrſteigtee laupitaji paguwa atjehgteeſ, ſprahga
jau otrſ ſchahweenſ un wehl weenſ no teem nogahſāſ gar ſemi.

Tad pahrejee meitāſ behgt. Bet lodeſ bij pahraſāſ ahtruma
ſinā. Tāſ noſteepa abuſ behgluſ gar ſemi, pirnſ tee paguwa
humſā noſuſt.

Schahwejaſ Lejneekſ bij labſ. Neeweenu ween ſaki bij
tumſā nehmiſ uſ grauda, kad tee no muſchaſ meſcha ſagāſ uſ
wina tehwa dahruſu. Pagatā winu paſina kā leelako „obergehgeri“.
Baronſ fon Wunderwurmiſ bij winu ne weenreiſ ween lahdejiſ
pee wiſeem teiſeleem, bet taſ wiſſ nelo nelihdſeja: ſaki no Lej-
neeka dahruſa nekad neatgreesāſ. Pahriſ reiſeſ, ſobodameeſ par
barona duſmam, Lejneekſ bij ſaku ahdaſ noneſiſ muſchā.

— Barona kungſ, — wiſch teiza: — Pagahjuſchā nakti
mana tehwa dahruſā bij ſagli. Eſ ſchahwu, wini muka. Weenſ
laikam bailēſ ir ſawu ſaſchoku nometiſ. Te wiſch ir, atdodat
winam. Man likāſ, ſa wini atbehdſa uſ muſchaſ puſi.

— Donnerweter! — Wunderwurms fleedsa: — Tu blehd! . . . Es tew mahzit! . . . —

— Urdeewu, barona funks! — Lejneeks meerigi noteiza un aifgahja.

Newardams neko zitu isdarit, Wunderwurms pawehleja Lejneeku nekad nelaišt muifchâ eefschâ.

Bet Lejneeks pa naktim tehwa dahrsâ jo projam schahwa „saglus.“

Un ſchi nakts ſchauſchanas mahſſa winam ſchoreis bij loti brangi noderejuſi. Wiſi peezi neleefchi bij gar ſemi.

Somehr tuwotees teem nedrihkſteja. Wareja buht, ſa wini wiſi naw nemaſ pagalam un wehl war wiau peeweift. Tapehz Lejneeks, ſanehmis wiſus ſpehluſ, atkal lehni peezehlâs un ſahka wirſitees uſ preeſchu, turedamees aif kruhmeem.

4. Saſtapiſchanâs.

Echo wiſu par Peteri Lejneeku atſtahtu pehz wina paſcha wahrdeem.

Iſrahdijs galu galâ, ſa mehſ bijam pakrituſchi netahl weens no otra un kruhmoſ palikuſchi nemaniti gulam. Mani bij lode lehrufi kahjâ. Otra noſtrambajuſi peeri. Biju pamodees pirmat nekâ Lejneeks un tapat ſa wiſch mehginaju titt atpakal, ſur wjadſeja atraſtees muhjeem.

Kad iſdſirdu ſchahweenus, wehl nebiju nezif tahlu aifgahjis un tuhlin apſtahjos. Bij bihtami eet tahlal un es apſehdos aif kruhma, ſawillu wehl zeefchal apſehjumus un gribeju nogaidit.

Uſ brihdi wiſſ apluſa. Sehdeju un klaufijos. Mozija bads un ſlahpes. Sahpeja bruhzes. Wareja buht kahda puſſtunda pagahjuſi, kad iſdſirdu ſaut ſo pa kruhmeem tuwojamees. Tuhlin ſatwehru ſlinti un ſagatawojees ſahku gaidit. Soli, neweenadi un nedroſchi, nahza aifween tuwat. Beidsot parahdijs ari nahzejs.

— Raſ nah? — es winam pa wahziſli jautaju. Baidijos, ſa wiſch naw nahzeetis un man neuſbruhl. Bet tani paſchâ azumirli man nahzeja ſtahws iſliſâs itin ſa paſiſtamſ.

Nahzejs apſtahjâs.

Waj tu, Kalnin? — wiſch pahrſteigtſ jautaja, atbalſt damees uſ ſawas biſes.

— Tu, Peter? . . . —

— Ja, Peter . . . —

— Ubi Peteri ſatikuſchees. —

— Sâ jau iſnah? . . . Bet eefim taſchu uſ preeſchu. —

— Es jau ari to daru, bet tikai gauši šokās. Bite kahjā eedsehla. Un peerē ari druzin . . . —

— Man plezā, — Lejneekš atbildeja: — Bet mehginasim. —

— Waj tu tur šchahwi pirmit? —

— Ja. Schakatus . . . —

Un winsch ihšos wahrdoš atstahstija, ko bija peegsihwojis.

— Gesim, eesim, — un es teizu: — Kas šin, ka atkal nepagadas zelā kahda banda laupitaju

Un klusi pahrrunadami pagahjuscho kauju un ar to šaistitos notikumus, mehš lehni wirsijamees us preešchu us to puši, kur zerejam fastapt sawejus.

5. Usbrukums.

Gahjeens bij gruhtš. Spehku bij mas, jo asinu saudejums mums abeem bij stipri leels.

Bes tam ari eewainojumi šahpeja un apgruhtinaja katru kustiibu.

Tahlu deentidos blahsmoja milšigs ugunšgrehtš, peenem= dams aishween leelakus un plashchatus apmehrus. Tur eenaide= neeki atkahpdamees postija meerigus eemihneekus. Baigi kweh= loja debesis šhee kara uguns kahwi.

Gahjam un wehrojām us furu puši greestees, kur drihsaf waretu šasneegt sawejus.

No debesim wehrojām, ka pušnakts jau pahri un tuwojas rihta puše.

Nogurums un nespehks aishween wairak lika mums abeem fewi just.

Mozija šlahpes, bet nebij neweena malka uhdens.

„Ka tik neušstreetu kahdam eenaideeku isluhku pulkam,“ — šchi doma mums abeem dedša šmadšenēs.

Somehr mehš to neisteizām un tikai weens otru meerina= jam un drošchinajām.

Galigi noguruschi beidsot kahdā peekalnitē apsehdamees atpuhstees.

Nebijam jau nefur tahlu aishgahjuschi — bijam turpat kau= jas laufā: apfahrt seme bij pilnigi isarta no šchrapneleem un granatam.

Bet krituschu šche neredsejam. See laikam bij peewahkti un aishwesti.

Peepeschi mums aish muguras atskaneja širgu pakawu wolšnis.

„Muhsejee waj eenaideeki? — ta bij nirma doma kas

Ne wahrda waitat nerinadami mehš šetofamees ut lude-
jeem fruhmeem, bet bij jau par wehlu.

Jahrtneeki tuwojās loti ahtri un jau pamanija muhš.

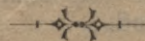
— Stahwat! — atskaneja rupja wahzeescha balsš, aissma-
luši, ša dšehrajam.

Nebij šo šchaubitees, ša kleebsijs bij kreetni ween štiprina-
jees ar štipreem dšehreeneem.

Muhšu stahwollis bij bištams: aishbegt nebij eespehjams,
ussahht zihnu ari ne, truhka špehku, ejot bijam galigi noguruschi.

Atlikās tikai meerigi padotees, šo mehš ari darijam un
apstahjamees.

Azumirkli wehlat usbruzeji muhš jau eelenza no wisdam
pušem.

6. Breesmonu warâ.

Usbruzeji bij pruhšchu husari, štipri peedšehruschi.

— Kas juhš esat? . . . Kreewu šuni? . . .

— Šam eewainoti, — es meerigi atbildešu.

— Kur ir juhšu pulšš?

— Nesinam.

— Râ nesinat?! . . .

— Bijam eewainoti un neredšejam kaujās beigas.

— Melo, šuns! — un wiščh man špehra ar šahju.

— Noleekat eerotšhus! — šahdš zits uskleedsa.

Mehš paklausijām, bet bes atbalsta tikko špehjam turetees
šahjās.

— Pee šahda pulka peederat? — pirmais runatajš turpi-
naja lausitâ kreewu walodâ.

Redšams, wint wiši peezi prata pa kreewiški Droschi ween
bij Kreewijâ dšihwojuschi.

Mehš klusejam.

— Runâ! — wahzeetis šaniknotš kleeđsa: — Pee šahda
pulka peederat un zil tas leelš.

Atbildeš nebij.

— Pag, mehš juhš peespeedišim runat! — un wiščh
weikli nolehza no širga.

Wina peemehram šetoja ta beedri. Weens no wineem
panehma širgu pawadaš, bet pahrejee eelenza muhš, lai ar
špihdšinaschanu peespeestu pee runaschanas.

— Menodosim fawejus! — es flusi teizu us beedri.

Ha, latweeschi! — muhsu spihdsinatajs eefauzas.

Redsams, wansch zif nezif prata ari pa latwisfi. Mums tas bij pilnigi weena alga.

Mums fahshja rotas us muguras un tad nosweeda abus gar semi.

— Runajat! — breesmoni kledsa: — Keisara Wiluma II. wahrda es jums apsolu wina schelastibu, ja paklausat.

Ufins funi! — mans beedrs nizigi eefmehjas, neraugotees us fahpem.

Siteeni sefoja weens otram. Mehsh bijam apnehmuschees mirt, ta peenahlas kreetnam fareiwim. Aetas nespehja fatrhzi-
nat scho muhsu apnemshanos.

— Bag, zepinasim winus, tad teem atraisifees mehles! —
fahds zits lita preefscha.

— Jeb ari isgreesifim mehles, ta wafar teem funeem, —
fahds zits nirgajad.

Ne, labaf zepinasim, tas drofschi ween lihdses.

— Zepinasim, zepinasim freemu zuhtas! — ari pahrejee
peekrita preefschlikumam.

— Uf preefschu! — wini usfleedsa mums, bet kad mehsh
nekustejamees ne no weetas, peesehja sirgeem pee fedleem un
aishwilla pee tuwejeem fruhmos, turos mehsh gribejam pirit
meklet patwehrumu.

Sche muhs peesehja pee twla, nemitedamees wifadi gahni-
tees un dauft.

Tad lehnam fahla kurt pee fahjam uguni, nemitigi prasi-
dami, lai runajam.

Utbildes weeta flusi luhdsam Deewu, lai Wansch mums
dod spehfu gruhtho pahrbaudijumu isturet lihds galam.

Lehni eedegad uguns, lehni tuwojad mums. Sahbafi un
drehbes jau fahla grundet. Karstums fehras pee meefas.

— Lai dsihwo Kreewija! — mans beedris peepeschi flani
eefauzas.

Wansch gribeja fakaitinat pruhshus. lai tee tad winu us
weetas nobeidsf.

Es ari peeweenojos wiaam. Metam weenu apwainojumu
pehz otra faweem spihdsinatajeem feja. Seizam teem pateesibu.
Wini greefa sobus aif niknuma, bet nedarija mums galu. Lehni
wini muhs gribeja nobeigt, preezajotees par muhsu zeeschanam.

7. Glahbeji.

Peepeschi — kas tas? . . . Sumsa es pamaniju mehms
stahwus gar fruhmu malu mums tuwojamees. Muhsu spihdsi-

nataji tà bij aismemti no sawa breesmigà darba, ka nekam zítam nepeegreesa wehribu.

Sirds man peepefchi sahla strauji sít. Wífus spehtus jahemís es skani sauzu pa kreewíski :

— Lai dsíhwo Kreewíja !

— Ura ! — us to atskaneja spehzigas balsís un nahkoschá azumírski no tumfás íshéza spehzigí stahwí pelekos mehtelos ar sobineem rolás.

Breesmoni ne attaptees nepaguwa, tad tee jau guleja gar femi pagalam

Uguni ísdsehst un muhs atswabinat bij azumírka darbs. Un bija jau ari pats pehdejais azumírskís. Mans beedris, kuru uguns wairaf kehra, bij jau saudejis samanu, teesa gan, majaf no uguns, tà no síteneem.

Muhsu glahbeji bij neleels dragunu pulzínsh, kúri bij íshahjuschi us ísluhkoschanu.

Pamaníjuschí uguni, wíni tai usmanígi tuwojuschees, jau ístahlem redsejuschí, ka tur noteef kaut kas launs, tad atstahjuschi sírgus un kluší sahjam tuwaf nahkuschi. Wínu eeraschanás muhs glahba.

Pahrsehjuschi muhsu eewainojumus, wíni ísmelleja nogalitos wahzeeschus, bet pee teem neko neatrada, kas waretu sneegt sahdas sínas. Tad saguhstíja wínu sírgus, usnehma muhs pee sewim un dewamees us preefschu.

Jusdamees droschibà un sawu zihnás beedru gahdígás rokás, es saudeju samanu un nemaf nemantju, tà bíju nowestís nometné.

Utmodos tíkai pahrseenamá punktá, líhdsás sawam beedram. Muhsu beedri tad jau dewás jauná zihná pretim breesmitgajam eenaídneefam. lai to hátreetu un no wína atswabinatu Sírovu.

Uri mehs wíneem sefosím, tíkíhdsí to muhsu bruhzes mums to atlaus.

Zaunatâ un pilnigatâ Selta mahjas

grahmata

Wadonis un rokas grahmata wiadâs dšihwes wajadšibâs.

Selta mahjas grahmata ir nepeezešchama rokas grahmata katrâ šaimneezibâ, katram zilwefam wiadâs wajadšibâs.

Selta mahjas grahmata wajadšibâs šneedš wairaf ka 200 leetderigus un katram weegli išpildamus ahršineeziškus un wefelibas šopšchanas padomus un rezepes.

Selta mahjas grahmata šneedš ari wairaf kâ 300 leetderigus un prakšē šimehginatus padomus, kuruš ar šeknem war išleetot katrâ mahjšaimneezibâ.

Selta mahjas grahmatâ katrs zilwefš atradiš to, kas winam wajadšigs un par to tas lihšš šchim ir bišis neišpratnē.

«Latw. Awises» šawâ 75 Nē no 19, marta 1914 g. par šcho grahmatu raksta:

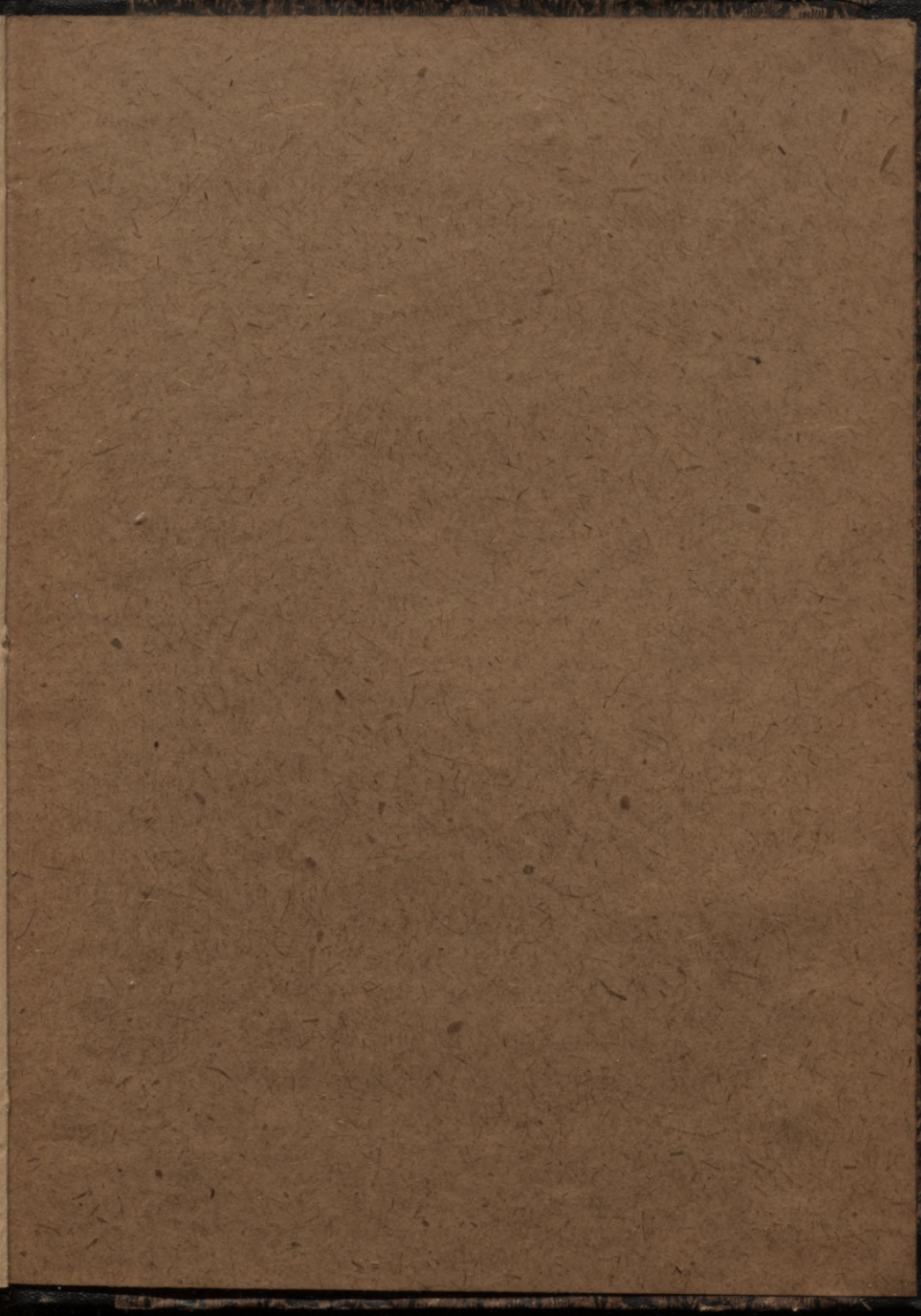
*Grahmata šastahdita ar leetpratibu, išleetojot labafos awotus. Waloda weentahršcha, weegla, katram šaprotama. Tâ grahmata ar pilnu tešibu war šaukteš par šelta mahjas grahmatu. Katrs winâ atradiš dšihwē nopeezešchamus padomus un aišrahdijumus, kapehž to katram waram eeteikt, šewišchki muhšū nama mahtem un šaimneezem. Tâ ir pirmâ dala, kurai šefos zitas, ar padomeem zitâs mahjšaimneezibas nošarēs, kâ šakškopibâ, dahškopibâ, šopkopibâ u. t. t. — Grahmata mafsâ 100 kap.

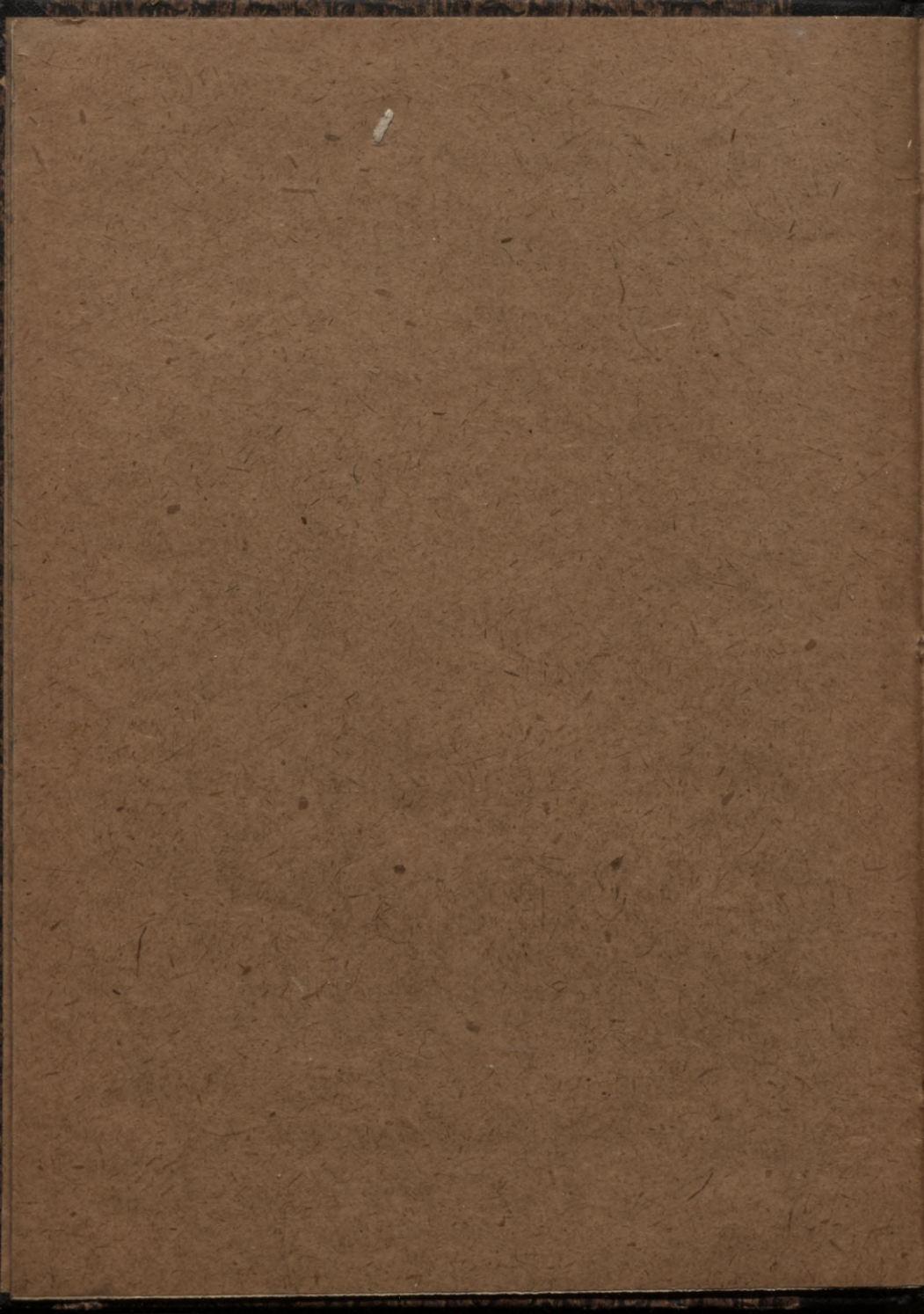
Selta mahjas grahmata išnaktufe Šabeedribas «Špekks» apgahdibâ un nodota generalkomišijâ

August Šahzis.

grahmata tirgotawâ,

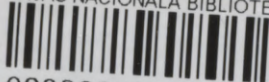
Rigâ Awotu celâ 16-a tel. 30-88

30

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309065725